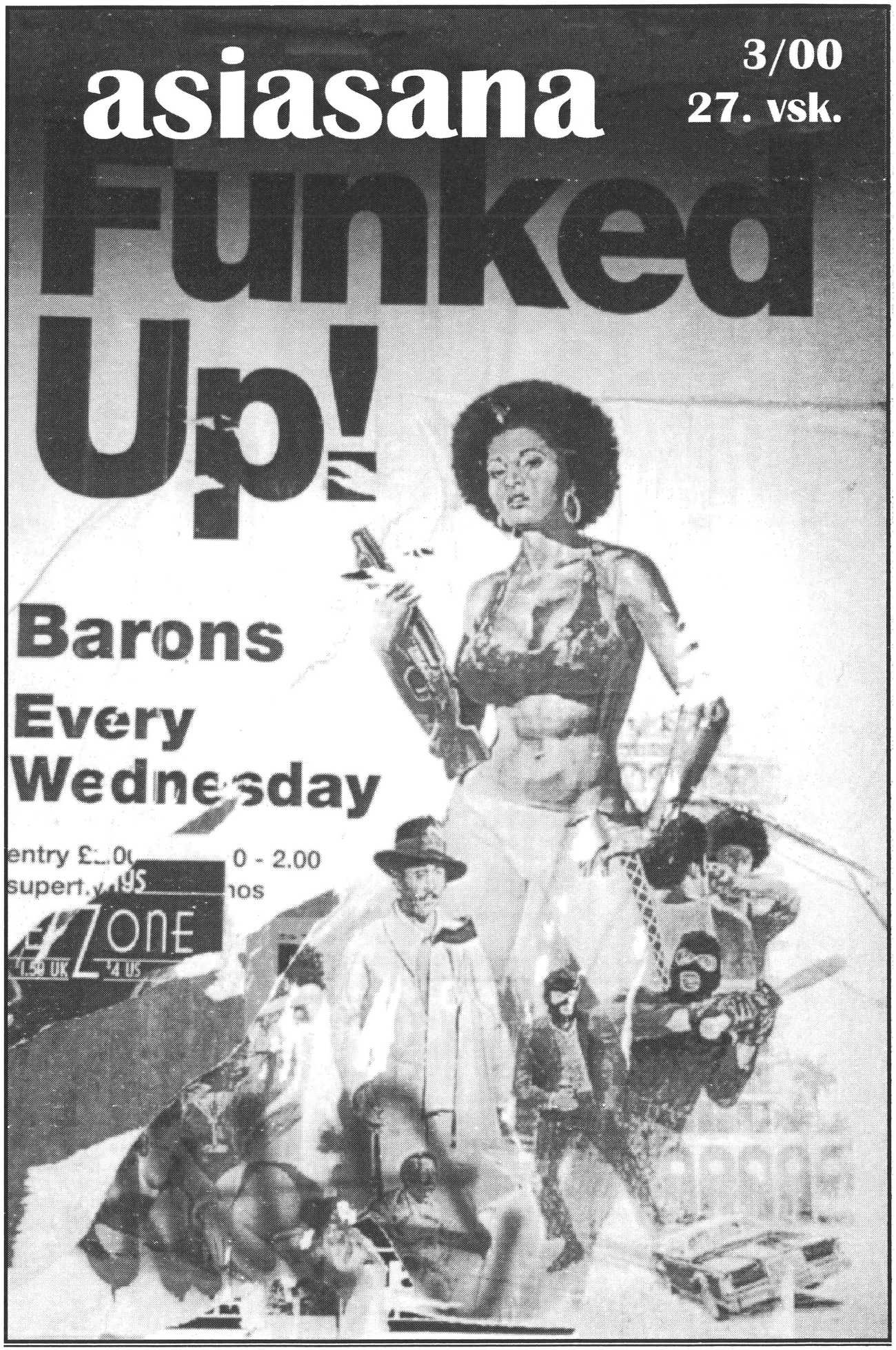

asiasana
3/00
27. vsk.
Funked Up!
Barons
Every Wednesday
0 - 2.00
ZONE

asiasana

osoite:
c/o informaatiotutkimuksen
laitos
pl 607
33101 tre

email:
asiasana@uta.fi

painopaikka:
juvenes print
tampere 2000
issn 0356-0139

toimittajat:
riikka homanen, vast.
marianne partanen
pipsa puikko
mikko saari
eeva saastamoinen
pirjo savilahti
sanna törmä
mikko vaasvainio

valokuvat:
petti erkkola
riikka homanen
laura mäkelä

kansi:
petti erkkola

sisältö:

vastaavan toimittajan palsta 3

puheenjohtajan palsta 4

udk:n tutustujaiskarkeloissa... 5

maailman syvällisin pallopeli 8

tutorvastaavien tilitys 10

urheiluhullun unelmatyö 12

Fantasiaa tuutin täydeltä vai... 14

Blessed be 17

laulu oravasta

laulu oravasta
laulu oravasta

laulu oravasta

laulu oravasta

laulu oravasta
laulu oravasta

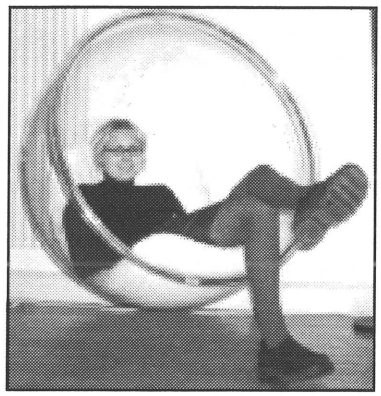
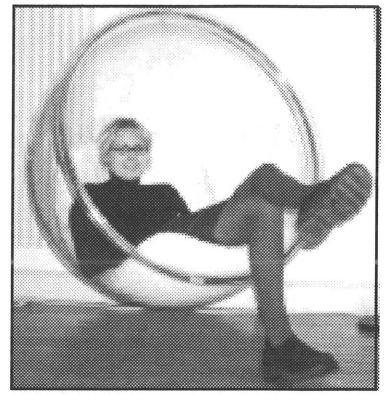
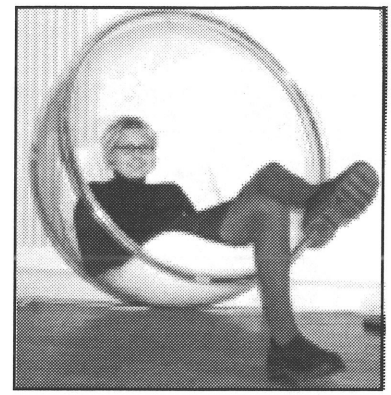
Kuinka paljon kaltaiseni keskiverto, länsimaalaisen hyvinvointivaltion asukki kerää ympärilleen tavaraa elonsa aikana? Koko kapitalistisen maailmanjärjestelmän elinehto jo on myydä minulle uutta ennen kuin vanha on kulunut loppuun. Tarvitsen lisää ja se, mitä tarvitsen, on aina loogisesti hyvää. Tuotteiden avulla ostan pääsylipun siihen sosiaaliseen uusheimoon, johon pieni mieleni sillä erää halajaa kuulua. Kun kulutus vielä on kääritty mainosestetiikan suloiseen elmukelmuun, piiloutuu vain näkyvistä sellainen pateettinen pieni yksityiskohta, että tosiasiassa vain apinoin toisia koristelemalla itseni tietyn elämäntyylisuunnan oheistuotteilla. Tavara on näin ollen kuin eräänlainen itsemäärittelyn surullinen jatke. Toisaalta kulutusyhteiskunta heiluttaa barrikaadilla nyrkkiä ihmisoikeuksien puolesta; enää ei rodulla, uskonnolla tai syntyperällä ole merkitystä yksilön menestymisessä. Elänpä solidaarisessa kauneuden kehdossa! Unholaan unohtuu vain se, että ihmiskuntani huonoosainen on nyt se, jolla ei ole ostokykyä.

Kristillinen etiikka, joka on kaiken kasvatukseni ja yhteiskuntajärjestyksen perustana, kieltää tuhlailevasti heittämästä mitään pois. Paradoksaalista on, että enää ei tarvitse pelätä poliisia eikä pulavuosia, mutta silti minun tuomiopäivän henkinen elämänilmeeni estää viskaamasta turhaa tunkiolle. Tottahan tavara luo turvallisuutta, sehän on minulle yhtä oleellista kuin iankaikkinen aistit turruttava, mutta ah niin tuudittava, toisto, jota myös rutiiniksi kutsutaan. Kun kaiken tämän tiedostan ja olen niin uhoavan kriittinen, mihin sälääni silti säästän? Kuolinpesääniko?

Ystäväni löysi muutama viikko sitten ruumiin. Kuulaan syysretken katkaisi pöhöttynyt miehen ruho, joka kellui vatsallaan metsänkävijää vastaan.

Minä löysin ullakolta muuton yhteydessä huolella pakatun laatikollisen rikkinäisiä sukkahousuja.

Riikka Homanen

PääsanaPääsana

Oletko jo ehtinyt avata pakolliseen A9:n kirjatenttipakettiin kuuluvan *Hershin Information retrieval: a health care perspective*? Vai onko se syystä tai toisesta vain kuluttanut tilaa kirjahyllyssä avaamattomana viikosta toiseen? Entäs miltä kuulostaa toinen pakollinen ihanuutemme *Saksalaisen kirjasto-tieteen juuret*, jota ilman et informaatiotutkimuksen laitokselta tutkinnon kanssa lähde?

Onko vikaa vain opiskelijassa, jos kirjatentit eivät motivoi? Vai auttaisiko, jos kirjoja saisi enemmän valita oman kiinnostuksen mukaan tai ehkä suorittaa kokonaisuuksia jotenkin muuten kuin lauantaiaamuna D10a:ssa tuskastellessa.

Nyt on taas se aika, kun kahvilan pöydässä kaverille puretut turhautumat informaatiotutkimuksen opetuksesta kannattaa kertoa myös ääneen. Toisaalta kannattaa muistaa mainita myös ne asiat, jotka ovat tuoneet erityistä iloa, jotta tulevatkin tieteenharjoittavat saavat nauttia samoista kursseista. On siis aika opetussuunnitelmatyöryhmän, tuttavallisemmin opsun. Työryhmän tarkoituksena on rakentaa opetussuunnitelma informaatiotutkimuksen laitokselle seuraavalle kaksivuotiskaudelle, koskien kaikkia opintoja peruskursseista gradun valmisteluun. Työryhmään kuuluu laitoksen henkilökuntaa ja lisäksi kaksi opiskelijaedustajaa, jotta opiskelijoiden tarpeet ja toiveet saataisiin paremmin huomioitua.

Kaksi opiskelijaa ei kuitenkaan vielä ole kovin kattava edustus heterogeenisesta opiskelijajoukostamme, joten jokaisen opiskelijan mielipidettä kaivataan, jotta eri vaiheiden ja eri sektorien kurssitarjonta saataisiin mahdollisimman hyvin käytyä läpi ja arvioitua. Suunnitelmissa on kerätä mielipiteitä, esim. jonkinlaisella sähköpostikyselyllä, mutta jos sinulla on jo nyt jotain mielessä ei kannata suotta jäädä odottamaan. Kommentteja voi laittaa vaikka suoraan allekirjoittaneelle, ja välitän niitä sitten eteenpäin. Palautetta ja ehdotuksia voi kertoa monelta eri kannalta. Kaikkeen ei välttämättä voida vaikuttaa opsun yhteydessä, mutta nämä asiat otetaan laitoksen väen kanssa puheeksi sitten muissa yhteyksissä lähiaikoina, joten turhaa kritiikkiä ei kommentoidessa kannata käyttää. Laita kokemuksiasi kursseista ja niiden sisällöstä, mitkä kurssit pitäisi mielestäsi ehdottomasti säilyttää ja mitä mielestäsi voisi hieman "uudelleen järjestää". Onko kirjatenttejä liikaa vai liian vähän, ja tuntuvatko kirjat mielekkäiltä? Vastaavatko opintoviikkomäärät kurssien vaativuutta? Onko kursseissa mielestäsi päällekkäisyyttä; kannattaisiko joitakin kursseja yhdistää vaikkapa isommaksi kokonaisuudeksi?

Projekti on tarkoitus saattaa valmiiksi pääosin jo tämän vuoden puolella, joten kannattaa toimia aika pian, jotta vaikutukset näkyisivät vielä kun täällä itsekin viivyt.

Katja-Leea Klemola
UDK:n puheenjohtaja

katja.klemola@uta.fi

UDK:n tutustujaiskarkeloissa.

Minä vannon,

että olen tietoinen kirjastonhoitajuuden pitkistä perinteistä ja olen tästedes myös valmis elämään näiden perinteiden mukaisesti. Omistan elämäni kirjoille ja niistä huolehtimiselle, joka siis olkoon elämäni sisältö ja tarkoitus tästä lähtien. Rakastan pölyisiä niteitä ja loputtomia hyllyrivejä enemmän kuin omaa itseäni, jopa enemmän kuin omaa äitiäni.

Vältän kaikin tavoin kommunikoimasta muitten ihmisten kanssa. Jos minua puhutellaan, pidättäydyn katsekontaktista ja vastaan hiljaisella äänellä, jotta maailmanjärjestys ei suistuisi raiteiltaan.

Muistan myös asemani ihmisyhteisössä ja väistän kiltisti esimerkiksi yliopiston ruokajonossa, mikäli kaunis ja menestyvä kauppatieteen opiskelija osoittaa olevansa minua nälkäisempi.

Ainoa tilanne, jossa saan nousta toista ihmistä vastaan on sellainen, jossa jokin uhkaa rakkaimpia ystäviäni – siis kirjoja. Kirjansa myöhässä palauttavia asiakkaita kohtaan en tunne mitään armoa, vaan annan hänen tuntea vihani kaikessa kauheudessaan perimällä häneltä varovaisesti kahden markan myöhästymismaksun.

Elämäni ohjenuorana olkoom sellaiset kirjallisuudenhistorian merkkiteokset kuin Kirjasto merkityksen tuottajana yhteiskunnassa, Luokitusopas, Yleinen suomalainen asiasanasto ja Audio-visuaalisten aineistojen luettelointisäännöt. Mikäli vastaukset elämäsi varrella esiinnouseviin kysymyksiin eivät löydy näistä ja muista samanlaisista opuksista, et ole elänyt elämääsi tämän valan velvoittamalla tavalla.

Lisäksi,

jos olen nainen, vannon, että pukeudun tästedes ainoastaan harmaaseen villa hameeseen ja värittömään, kaulaan asti napitettuun puseroon ja sidon hiukseni tiukalle nutturalle,

ja jos olen mies, vannon, että pukeudun tästedes ainoastaan 70-luvulta asti suvussa kulkeneisiin harmaisiin suoriin housuihin sekä huomaamattomaan värittömään paitaan sekä annan hiusteni ja partani rehottaa villeinä ja pesemättöminä.

Toistakaa nyt perässäni: "Tämän minä vannon juhlallisesti kautta Pertti Vakkarin nimen, ja valani vakuudeksi kumoan kurkustani alas tämän pikarillisen Kirjastohoitajan Verta!"

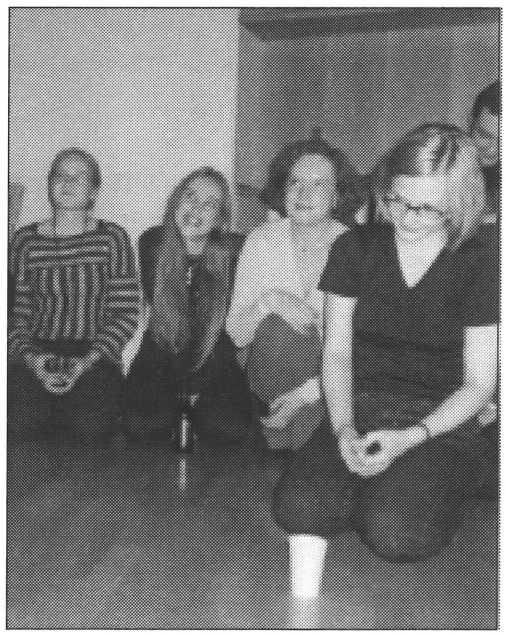
Hölkynkölkyn! Tämän juhlallisen riitin myötä teidät on nyt hyväksytty täysivaltaisiksi noviiseiksi kirjastonhoitajien ikiaikaiseen ja pyhään ammattikuntaan. Muistakaa valan velvoitus jokapäiväisessä elämässänne. Älkää tahratko mainettamme!

Näillä sanoin liitettiin jälleen yksi vuosikerta viattomia punaposkia ainejärjestömme riveihin 13.9. kuluvaa herran vuotta Wanhan Postin saunalla.

Samaisen illan aikana kartoitimme aloittelevien aatoksia seuraavilla kysymyksillä:

1)Ketä olet ja mistä tulet?
2)Mikä kirjallisuuden haarmo/ internetsite haluaisit olla?
3)Mitä luulet, että yliopisto tekee sinusta?

1)Laura Peräseinäjoelta
2)Monte Criston Kreivi
3)Kauheen oppineen, sellaisen, joka tietää kaikesta kaiken, mattei osaa mitään.

1)Milla Roine Tampereelta
2)Milla Magia
3)alkoholistin

1)Anni Järvelin Tampereelta
2)Joku keiju tai hatija "Taru sormusten herra":sta
3)Aikuisemman, yhteiskuntakelpoisen, ajattelijan, joka osaa perustella

Teksti: Riikka Homanen
Kuvat: Riikka Homanen

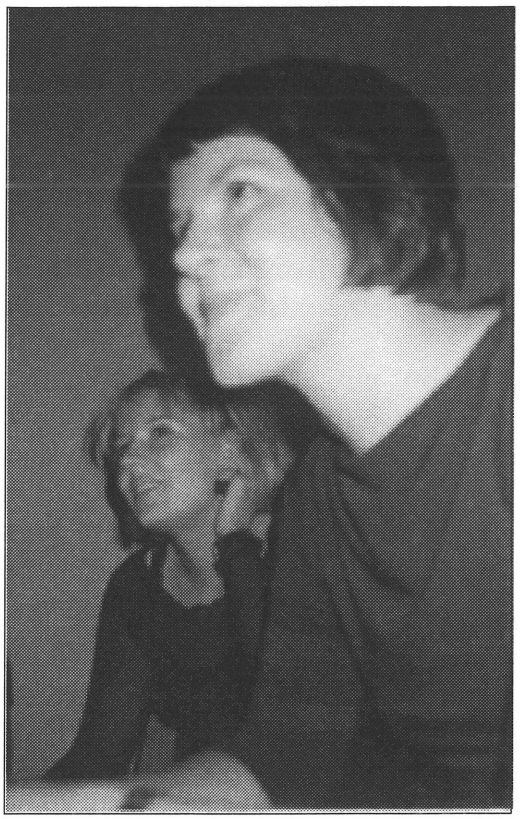
1)Mikko Saari Jyväskylästä
2)Woland kirjasta Saatana saapuu kaupunkiin
3)yhteiskuntatieteiden maisterin neljässä vuodessa

1)Esa Hämäläinen Helsingistä
2)Pip "Loistavasta tulevaisuudesta"
3)kirjastonhoitajan

1)Juri Tampereelta
2)Lobo
3)valmiimman

1)Karoliina Jyväskylästä
2)Lotte "Nuoren Vermerin kärsimyksistä"
3)yleissivistyneen ts. ei minkään alan asiantuntijan

1)Juuso Mikkelistä
2)Aurelio "Sadan vuoden yksinäisyydestä" (Jeah! toim. huom.)
3)tutkijan

Ikääntyneempiä kirjastomamseleita valaa vahtaamassa.

Wanhoja partoja huvittaa.

Kirjastotätien hämärät harrastukset osa 6

Maailmansyvällisin pallopeli?

Kuinka kauan pystyt pidättämään hengitystä? Minkälaiset happipullot sinulla on? Montako kertaa olet hukkunut? Eikös se ole aika rankkaa? Missä se maali on? Tuossa on joitakin useimmin kuulemiani kysymyksiä koskien rakkainta harrastustani, uppopalloa.

Uppopallo on peli, josta melkein jokainen on kuullut, mutta josta juuri kukaan ei tiedä mitään. Niinpä olenkin tottunut ylläolevan kaltaisiin kysymyksiin kun olen kertonut harrastavani kyseistä lajia. Uppopallossa on sama idea kuin lähes kaikissa muissakin palloilulajeissa: pyritään viemään peliväline vastustajan maaliin, ja estämään vastustajaa viemästä pelivälinettä omaan maaliin. Pelivälineenä on suolavedellä täytetty muovipallo, ja maaleina ovat rautaiset, roskakorin kokoiset korit. Pelialue on syvä (useimmiten neljä metriä) uima-allas, ja maalit ovat altaan pohjassa kummassakin päädyssä. Pelaajilla on varusteina räpylät, snorkkeli, maski, pelilakki ja uimahousut. Alasuoja on vapaaehtoinen varuste, mutta jostain kumman syystä kaikki pelaajat sitä käyttävät.

Pelaajat liikkuvat altaassa vapaasti, paitsioita tai muita liikkumista rajoittavia sääntöjä ei ole. Taklaamista koskevat säännöt sitävastoin ovat hyvinkin tiukat. Vain pallon haltijaa saa taklata, muita pelaajia ei saa periaatteessa edes koskea. Lyöminen, potkiminen, kuristaminen ja varusteisiin tarttuminen on kielletty. Yleensäkin vastustajan satuttamiseen tarkoitettu toiminta on kielletty, ja ulos kentältä lentää jo yhdestäkin nyrkiniskusta. Siitä huolimatta lajille on ominaista raju kontaktipeli. Itse en ole mikään lihaskimppu – tämän voi kuka tahansa minut ilman paitaa tai kokonaan ilman vaatteita nähnyt todistaa – mutta onneksi peli ei ole pelkkää vääntämistä. Koska palloa ei voi vedessä heittää pitkää matkaa, pitää se kuljettaa paikasta toiseen. Tämä taas vaatii hyvää yhteispeliä joukkueelta.

Lyöminen potkiminen, kuristaminen ja varusteisiin tarttuminen on kielletty.

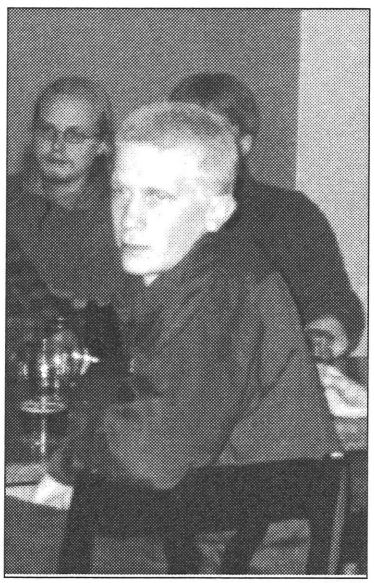
En kuitenkaan halua tylsistyttää arvon lukijoita yksityiskohtaisella sääntöselostuksella. Säännöistä kiinnostuneet voivat surffailla kotiseurani weppisivuille ja tutustua lajikuvaukseen, sääntöihin ja lajin historiaan tarkemmin. Sivuilla myös esitellään joukkuettani. Url on jutun lopussa.

Miten sitten itse päädyin pelaamaan tätä lajia? Olin hieman päälle kymmenvuotias, kun aloitin kilpauinnin harrastamisen Hämeenlinnassa. Olen aina pitänyt urheilusta, ja serkkuni sai houkuteltua minut mukaan uintiharjoituksiin. En usko kuitenkaan, että olisin ollut muun Suomen uintijoukkueen mukana tekemässä alisuoritusta Sydneyn olympialaisissa, vaikka olisinkin harjoitellut tosissani. Mutta, harjoittelu ei kiinnostanut kovinkaan paljoa, koska se oli pelkkää uintia, uintia ja uintia. 25 metrin altaan edestakainen sahaaminen ei ollut silloin kovin lähellä käsitystäni hauskasta puuhastelusta, joten tein kaiken erilailla kuin valmentajani olisi halunnut. Etenkin sukeltelu oli mielestäni kivaa, ja monet illat vietinkin sukeltelemalla allasta edestakaisin. Valmentajani luopuikin piakkoin ajatuksesta tehdä minusta Suomen uinnin seuraava tähti ja vihjaisi, että ehkä minun kannattaisi etsiä itselleni jokin toinen harrastus mikäli haluaisin saavuttaa urheilullista menestystä. Samaan

aikaan uintiharjoitusteni kanssa hallissa harjoitteli paikallinen uppopallojoukkue, Ahveniston Vesipedot. Tunsin muutaman pelaajan, ja he ottivat asiakseen saada minut houkuteltua kokeilemaan tuota kummallista peliä. Pitkän suostuttelun jälkeen hyppäsin uppopallovarusteet päälläni altaaseen ensimmäistä kertaa 13-vuotiaana. Kokemus ei

...olin nopeasti koukussa tuohon maailman ainoaaseen kolmiulotteiseen joukkuepeliin...

sinänsä ollut kovinkaan mukava, koska suurin osa muista pelaajista oli vähintään 20 kiloa painavampia kuin minä ja he olivat pelanneet jo useita vuosia. Siitä huolimatta olin nopeasti koukussa tuohon maailman ainoaan kolmiulotteiseen joukkuepeliin. Kävin sitkeästi harjoituksissa, vaikka sainkin niistä lähinnä naarmuja ja mustelmia, ja hiljalleen opin liikkumaan ja käsittelemään palloa oikein. Minulle harrastus on ollut vain harrastus, enkä ole missään vaiheessa laittanut uppopalloa opiskelun tai töiden edelle. Niinpä menestys on tälläkin saralla jäänyt melko ohueksi. Urani huippukohta oli eittämättä vuonna 1994, kun nuorten joukkueemme voitti Suomen mestaruuden. Sen jälkeen olen ollut tasaisen varma divarijyrä ja sellaisena pysynkin niin kauan kuin lajin parissa pysyn. Välillä on ollut hetkiä, jolloin en ole halunnut ajatellakaan pelaamista, mutta veri vetää takaisin altaaseen aina vaan uudelleen. Onnistumisen riemu, repivä tuska, simien sumeneminen hapen ollessa loppumaisillaan ja onnistumisen harvinainen riemu. Siinä muutamia syitä, miksi taas tänäkin syksynä löydän itseni sukeltamasta pienen pallon perässä muiden asiaan vihkiytyneiden kanssa. Vaikka harrastan montaa muutakin urheilulajia, kuten sählyä,

Itse uppopalloilija

juoksemista ja rullaluistelua, on uppopallo aina se laji, jonka ensimmäisenä mainitsen, kun minulta harrastuksia kysytään.

Teksti:Mikko Vaasvainio
Kuva:Riikka Homanen

Harrastuksesta enemmän kiinnostuneille käykääpä kurkkaamassa:

Ahveniston Vesipedot: www.saunalahti.fi/vesipeto

tutorvastaavien tilitys

Kun tutorointi on nyt ohi (ainakin ohjattu alkuopastus osuus) on kaikilla tutorointiin osallistuneilla ollut mahdollisuus jättää omista kokemuksistaan palautetta esim. lomakkeen muodossa, mutta myös toki suullisestikin. Vaikka kirjallista palautetta ei tullutkaan niputtain, haluamme kuitenkin kiittää niitä, jotka vaivautuivat vastaamaan- on aina mukavaa saada feedbackiä projektista, jonka eteen on nähnyt vaivaa! Tällä artikkelilla haluammekin nyt kertoa toisen puolen asioista, eli omista kokemuksistamme tutorvastaavina.

Tutorvastaavan tehtävät alkoivat jo ajoissa keväällä, jolloin tärkein ja ensimmäinen tehtävä olikin löytää ainejärjestömme opiskelijoista (mieluiten silloisista ensimmäisen vuoden opiskelijoista) halukkaita tutoreiksi. Meidän onneksemme suurta kädenväntöä ei tarvinnut harjoittaa ja innokkaita löytyi helposti. Ennen kuin me osasimme vastata tutoreitten kysymyksiin heidän tehtävänkuvastaan, hankimme itse kullan arvoista tietoa tutorvastaavien koulutustilaisuuksista, joita järjestettiin keväällä Pyynikin Varalassa. Tilaisuudet avasivat omat silmämme uudella tavalla yliopistomaailmaan ja niihin mahdollisuuksiin, joita sillä oli tarjota meille opiskelijoille. Koulutuksissa oli omaa toimintaansa esittelemässä mm. opiskelijaopinto-ohjaajat, psykologi sekä TAMY:n sosiaalipoliittinen sihteeri. Voimmekin todeta yhdestä suusta, että tilaisuus olla tutorvastaavina on antanut meille hienon näköalapaikan ja ainakin 5 opintoviikon edestä tietoa itse yliopistosta!

Huomasimme, että yliopistolla on paljon tarjottavaa opiskelujen lisäksi ja ongelma onkin vain siinä, miten tätä tietoa kaikista mahdollisuuksista saa siirretyksi sekä uusille että vanhoillekin opiskelijoille.

Ensimmäinen tilaisuus tuli toimittajan muodossa, kun ryhdyimme suunnittelemaan uuden opiskelijan opasta. Onneksi tiesimme, että yliopisto lähettää kaikille opiskelunsa aloittaville opiskelijoille ns. "ekavuotisen infopaketin", joten meidän tehtäväksemme jäi lähinnä oman aineemme ja ainejärjestömme toiminnan valoittaminen sekä jonkinlaisten pääasioitten kokoaminen pähkinänkuoreen. Hysteerisiäkin hetkiä tieto-koneluokassa tuli vietettyä tämän oppaan parissa ja aina olo ei ollut yhtä "maisterimainen" kuin annoimme "omilla" kuvillamme ymmärtää...

Ensimmäinen virallinen tutoreitten tapaaminen oli jo keväällä, toukokuussa. Heidän kanssaan suunnittelimme syksyn ohjelmaa ja

Teksti:Marianne partanen ja PirjoSavilahti

myös millaista yleislinjaa halusimme pitää yllä koko tutoroinnin ajan. Olimme kaikki sitä mieltä, että opiskelutovereihin tutustuminen oli yhtä lailla tutoroinnin tarkoitus, kuin pelkkä yliopiston käytäntöjen esitteleminen. Yliopisto poikkeaa niin paljon aiemmin totutuista koulumuodoista, että aluksi saattaa tuntua että naamat ovat aina uusia eri luennoilla ja sitä huomaa vaeltavansa yksin yliopiston isoja käytäviä pitkin. Roomaakaan ei rakennettu päivässä ja omien kokemustemme myötä olemme huomanneet, että opiskelutovereihin tutustuu kyllä pikkuhiljaa niin luentojen kuin vaikkapa ainejärjestön bileidenkin kautta.

Syksyn suunnitelmiin kuului mm. "varaslähtö opiskeluun" perinteisessä Telakka-tapaamisessa, kiertokävelyt ensimmäisinä päivinä yliopistolla ja kapungilla, ainejärjestön hallituksen esittely sekä infotilaisuus. Vapaamuotoisempiin aktiviteetteihin suunnittelimme "baarikierroksen" keskustassa, kaupunkisuunnistukseen osallistumisen (johon saimmekin tänä vuonna jopa 2 joukkuetta, joista toinen voittikin kasan ämpäreitä!) sekä perinteiset tutustumisbileet Wanhan Postin saunalla. Tämä kuvio noudattaa pitkälti yleistä linjaa, jota toteutetaan muissakin ainejärjestöissä. Tämän vuoden tutorointi ei poikennut huomattavasti viime vuodesta. Halusimme kuitenkin lisätä tutustumista oman ainejärjestöporukan kanssa, mm. juuri baarikierroksella. Lisäksi tänä vuonna ainejärjestön hallitus esittäytyi omassa infotilaisuudessaan, jossa oli mahdollista keskustella enemmän ainejärjestön toiminnasta. Nämä olivat asioita, joita itse jäimme kaipaamaan viime vuonna.

Tutoroinnin tarpeellisuudesta on käyty viime aikoina paljon keskustelua, ja on tehty tutkimuksia, joissa on havaittu, että yliopisto-opiskelijat ovat ajoittain aika pallo hukassa. Tutorointi on siis vastuullinen tehtävä, joka ainakin vielä toistaiseksi pyörii Tampereen yliopistolla ainoastaan opiskelijoiden itsensä aktiivisuuden varassa. Muissa yliopistoissa on jo otettu käytäntöön joko pienen korvauksen maksaminen tai että tutorit saavat aktiivisuudestaan muutaman opintoviikon. Meidän mielestämme tämä on aivan perusteltua, jotta tutortoiminta jatkuisi ja että uudet opiskelijat saisivat parhaan mahdollisen opastuksen opintoihinsa. Tämä hyödyttää pitkällä juoksulla niin laitoksia kuin laitoksen henkilökuntaa ja koko yliopistoa.

URHEILUHULLUN UNELMATYÖ

-eli Sydneyn olympiakisoista tulevan suoran lähetyksen sisällönkuvailua

Mitä jos sinulle maksettaisiin olympialaisten katselusta ja saisit samalla hyödyllistä työkokemusta? Kuulostaa ehkä liian hyvältä ollakseen totta, mutta kuten tiedetään kaikilla asioilla on aina kaksi puolta.

Syyskuussa huomasimme houkuttelevan ilmoituksen, jossa etsittiin työntekijöitä TV 2:n urheilutoimitukseen Sydneyn olympiakisojen ajaksi. Työtehtävänä oli Sydneystä tulevan tv-lähetyksen reaaliaikainen sisällönkuvailu. Innostuimme asiasta ja päätimme hakea tehtävään. Onni oli myötä ja pääsimme töihin.

Alkuajan innostuksen jälkeen työn realiteetit alkoivat kuitenkin valjeta: edessä olisi siis kaksi ja puoli viikkoa täysipäiväistä omistautumista olympiaurheilulle. Mikäs siinä, jos olisimme olleet urheilusta kiinnostuneita superatleetteja, mutta miten tulisi käymään meille, kun lähes ainoa kosketuspintamme urheiluun oli ollut romuttuneet haaveet säännöllisen liikuntaharrastuksen aloittamisesta? Totuushan oli se, että kumpikaan meistä ei juurikaan ollut seurannut edes tiedotusvälineiden urheilutarjontaa. Urheiluun liittyvät mielikuvat eivät myöskään olleet olleet kummallakaan meistä positiivisella etumerkillä varustettuja hikisiä painijoita, ähkiviä painonnostajia ja puuduttavan pitkiä maratonjuoksuja. Nyt kuitenkin asian laita oli niin, että me, melkein urheilufobiset ja kilpailuja kammoavat kirjastoalanopiskelijat, olimme sitoutuneet omistamaan lähitulevaisuutemme urheilulle.

...me, melkein urheilufobiset ja kilpailuja kammoavat kirjastoalanopiskelijat, olimme sitoutuneet omistamaan lähitulevaisuutemme urheilulle.

Työurakka alkoi koulutuksella. Olimme saaneet ymmärtää, että se kestäisi noin pari tuntia, mutta aivonystyröitämme koeteltiin lähes kokonaisen työpäivän verran. Uutta asiaa tuli valtavasti ja lähtiessämme tunsimme itsemme uupuneiksi ja hämmentyneen epävarmoiksi. Miten pystyisimme muistamaan ja soveltamaan käytäntöön kaiken kuulemamme ja samalla seuraamaan hektistä urheilutilannetta? Työn tarkoituksenahan oli se, että seuraisimme lähetystä aktiivisesti ja kirjaisimme ylös samanaikaisesti tärkeimmät kuvassa tapahtuvat asiat ja niiden ajankohdat sekunnin murto-osan tarkkuudella. Niin sanottuja tärkeitä tapahtumia olivat luonnollisesti urheilijoiden suoritukset, nimet ja kansallisuudet; mutta myös sellaiset erikoisuudet kuten kisamaskottien, suomenlippujen, julkkisten tai muuten yllätyksellisten asioiden esiintyminen kuvamateriaalissa. Lähetystä tulisi siis seurata todella keskittyneesti. Sen lisäksi, että kaikki kuvassa tapahtuvat asiat tuli huomioida, erityistä tarkkaavaisuutta vaadittiin siinä, että asiat saataisiin kirjattua tietokantaan oikeassa, tarkoin määritellyssä muodossa. Tämä kaikki tietenkin tapahtui sen takia, että toimittajat löytäisivät haluamansa kuvamateriaalin oikeasta kohdasta nauhaa mahdollisimman nopeasti ja vaivattomasti.

15.9.2000 olimme valmiit aloittamaan urakkamme. Koska Sydney sijaitsee lähes toisella puolella maailmaa kuin Suomi, työaikamme eivät olleet niitä

tavallisimpia. Suoraa lähetystä Australiasta näet tuli kello 0.45 ja 20.30 välillä lähes tauotta niin, että merkittävimmät urheilutapahtumat sijoittuivat Suomen aamuyöhön. Onneksi meidän lisäksemme projektissa oli mukana kaksi muutakin työntekijää ja päivittäiseksi työmääräksi muodostuikin meille jokaiselle noin kuusi tuntia tauotonta television katsomista.

Yön hiljaiset hetket kuluivat pohtiessa mm. urheilijoiden seksuaalista suuntautumista, asuvalintoja ja stressinsietokykyä.

Pahoista aavisteluista huolimatta työ lähti sujumaan oikein kohtalaisesti. Kyllä, työ todellakin oli paikoitellen hyvinkin nopeatempoista ja kuluttavaa, eikä taukoja edes vessassa käyntiin tai välipalan syömiseen tuntunut löytyvän. Yöaikaan luonnollisesti nukutti (puhumattakaan seuraavan päivän luennoista), mutta energiajuomien avulla pärjäsi ja kehokin tuntui tottuvan jossain määrin epämääräiseen elämänrytmiin. Ajatus siitä, että kyseessä oli vain kahden ja puolen viikon työleiri auttoi kestämään hetkellisen rasituksen.

Silloin tällöin yllätimme itsemme seuraamasta lähetystä aidosti innostuneina. Itse kilpailutilanteet tai urheilusuoritukset eivät niinkään temmanneet meitä mukaansa jännittävyydellään, vaan onnistuimme kehittämään itsellemme omintakeisia katsomistapoja. Yön hiljaiset hetket kuluivat pohtiessa mm. urheilijoiden seksuaalista suuntautuneisuutta, asuvalintoja ja stressinsietokykyä. Lisäväriä katsomiskokemukseen toivat urheilijoiden pettymysten hetket ja voittohetkien onnentunteet. Toisinaan lähetyksissä ilmeni niinkin yllättäviä herkkupaloja, että itse selostajatkin menivät sanattomiksi. Näin esimerkiksi silloin, kun katsomossa kaunis tyttö paljasti rintansa tunnelmasta hullaantuneena. Omaa luokkaansa olivat myöskin urheiluselostajien ylidramaattinen innostuneisuus, joka sai meidät usein nauramaan ääneen. Näin kävi esimerkiksi silloin, kun Arsi Harju työnsi kultaa ja painilegenda Alexandr "Siperiankarhu" Karelinin hävisi ensimmäistä kertaa kymmeneen vuoteen. Huvittavaa oli myös selostajan läpipaistanut ihastus venäläiseen Svetlana Khorkinaan ja hänen ylikorostunut tarve ilmaista tietonsa siitä, että

Tärkeimpänä kaikesta käteen jäi kuitenkin arvokas kokemus sisällönkuvailutyöstä ja tv-toimituksesta työpaikkana

voimistelutähti oli päässyt jopa Playboyn sivuille.

Olympialaisten loppuessa huomasimme että kisat olivat kasvattaneet yleissivistystämme. Konkreettisesti tämä ilmeni

....kerrankin pystyimme osallistumaan urheilua käsittelevään keskusteluun ja jopa hiukan brassailemaan nippelitiedoillamme.

siinä, että kerrankin pystyimme osallistumaan urheilua käsittelevään keskusteluun ja jopa hiukan brassailemaan nippelitiedoillamme. Tämä taas ilmiselvästi aiheutti yllättävää arvonnousua ja hämmästystä miespuoleisten tuttaviemme silmissä. Omat rajat selvenivät epäsäännöllisen työn suhteen ja oli hienoa huomata ettei se ollut niin vaikeaa kun aikaisemmin olemme ajatelleet. Tärkeimpänä kaikesta käteen jäi kuitenkin arvokas kokemus sisällönkuvailutyöstä ja tv-toimituksesta työpaikkana.

Teksti:Eeva Saastamoinen ja Sanna Törmä

Fantasiaa tuutin täydeltä vai Harry Potterin opettavaiset seikkailut (jästien ylistys)

Tänä kirjasyksynä on jokaisen kirjastontätin syytä opetella tuntemaan poika nimeltä Harry ja osattava unissaankin ulkoa se hyllypaikka, mistä tämän velhontyngän seikkailuista kertovat tarinat löytyvät, jos löytyvät. Eli varaushommiin, kuten Metson kirjastonhoitaja minua ystävällisesti kehoitti. J.K. Rowlingin Harry Potter -kirjasarja on älyttömän suosittu juuri nyt ja klassikkoakin siitä povataan. Harrysta ei ole tullut pelkästään ala-asteikäisten ja nuorten sankari vaan myös me aikuisetkin olemme kuuleman mukaan haltioituneet Harryn seikkailuista. Kriittinen, joskin eskapistisia taipumuksia omaava aikuislukija odottaa innolla mitä kaikkea jännää kirjasarjan aloittavasta teoksesta *Harry Potter ja Viisasten kivi* löytyykään.

Kaksi maailmaa kohtaavat

Tarinan alkuasetelma on lasten ja nuorten fantasiakertomuksille tyypillinen. Harry on murrosiän kynnyksellä ja ottovanhempiensa kynnysmattona pinnistelevä poikanen, joka on on täysin tietämätön omasta kohtalostaan velhona ja pahan kynsistä pelastuneena sankarina. Harryn kasvattiperhe, Dursleyt, on tyypillinen keskiluokkainen englantilainen perhe, jossa arvostetaan tavallisuutta, perinteitä ja mielikuvituksettomuutta niinkuin tuhansissa muissakin samanlaisissa perheissä. Dursleyn perheen poika, kyltymätön läski hemmoteltu Dudley, edustaa ansiokkaasti kulutus- ja hyvinvointiyhteiskunnan tulevaisuutta. Tapahtumat alkavat reaalimaailmassa, sitä ja sen asukkaita *jästejä* kuvataan hieman ironisesti ja pilkallisesti. Reaalimaailman pilkka on teoksessa kaiken kaikkiaan varsin kilttiä ja tavanomaista eikä tarjoa aikuislukijalle kovinkaan monia tyytyväisiä hörähdyksiä tai ilkeitä piikkejä. Jästien (lue:keskiluokkaisuuden) vastakohtana näyttäytyvät hörhöt, velhoilijat, oudot, joiden toiminta on kaikin muodoin paheksuttavaa ja epäilyttävää. Heidän maailmansa muodostaa teoksen toisen, jännemmän maailman, joka kaikesta päätellen on varsinainen lasten valtakunta. Sinne Harrykin päätyy, velhokoulun penkille. Fantasiakertomukselle hyvin tyypillisen tapaan reaalimaailmassa on portteja ja muita jippoja, joiden avulla pääsee, tosin vain harvat ja valitut, fantasiamaailmaan. Tarinan edetessä liikutaan näiden kahden maailman välissä. Toinen maailma, jossa tosin yliluonnolliset tapahtumat ja taikuus ovat arkipäivää, toimii fantasiahakuisen lukijan mielestä valitettavan samalla tavalla kuin reaalimaailma, sielläkin vaikuttavat tehokkaana taikaministeriö, koulukuri ja rahalaitos sekä karamellit ja tavarat lapset autuaaksi tekevinä asioina.

Fantastinen nuortenkirja

Hyvä-paha -vastakkainasetelma on 2000-luvulla edelleen fantasian vakiokamaa. Tässä teoksessa hyvän ja pahan tarkastelu ei valitettavasti syvene. Tarinassa pahan ruumiillistumana näyttäytyy velho Tiedät-kai-kuka. Tämä Paha on yllättävän karusti paha: hänen ansoilistallaan komeilee mm. Harryn vanhempien tappo ja tappamaan hän pyrkii muutkin vastustajansa. Tässä kertomuksessa pahan voi lukea lähinnä valtana, jota pahan harjoittamisella saadaan ja tavoitellaan.

Paha ruumiillistuu ihmisessä ja näin saavat alkunsa pahat teot. Pahuus ei näytä koskevan jästejä, jotka pakertavat tyytyväisenä tavallista elämäänsä. Teoksessa ihmistä kuvataan ahneeksi, kultaa ja ikuista elämää hamuavaksi olennoksi. Ja tämä kuva pysyy, juurikaan muita ihanteita kuin rohkeus ei lukijalle välity. Fantasialle ominainen sankarimyytti ei kehity kertomuksessa mitään suurempaa pahuutta vastaan taisteluksi; Harryn voitot jäävät velhoyhteisön sisäisiksi, tehtävä vaatimattomaksi.

Tuttuja fantasian elementtejä teoksessa on suorastaan tuhlailtu: taikatemppuja, myyttisiä hahmoja (lohikäärmeet, kentaurit, yksisarviset vain joitakin mainitakseni) esiintyvät suloisessa sekamelskassa mutta voiton vie kuitenkin kouluelämän, ystävystymisen ja seikkailujen kuvaus. Monien nuortenkirjojen tapaan ns. oikeiden ongelmien ja vaikeiden kasvuun liittyvien tilanteiden esittely ja ratkaisu korostuvat Harryn tarinassa: käsitellään suorituspaineita, koulukiusausta, ystävystymistä ja selkkauksia opettajien kanssa.

Viihdyttävä kuvallisuus

Huumoria teoksesta löytyy kivasti, pääasiassa jästipilkan muodossa. Myös teoksen henkilöiden nimet ovat oivaltavia, kuten esimerkiksi professori McGarmiva, pursuava Dudley Dursley sekä vahtimestari Voro. Dialogi on erittäin nuorekasta ja henkilöt laukovat toisilleen sukkeluuksia ja piikkejä tuon tuostakin. Teos on helppolukuinen, kieli värikästä ja mukavaa, ehkä liiankin kepeää, nuorta lukijaa kosiskelevaa. Huomattavaa on myös (kuvallinen) yltäkylläisyys, joka syntyy mm. notkuvista pöydistä, karamellikasoista ja koululinnan sokkeloiden kuvauksista. Teoksen loppuun päästyä on vähintäänkin läkähtynyt, kuvallinen pyöritys on huimaa. Mielikuvitus ei ehdi laukkaan mukaan..

Aikuislukijan vakavia pohdintoja

Yksi aikuisen lukijan huomaama viesti tarinassa on myös erilaisuuden hyväksyminen ja monikulttuurisuus. Aikuislukija herää ajattelemaan Dudleyn perheen myötä myös suorituskeskeistä normielämää, johon ihmeellisyydet ja taikuus eivät millään tavalla liity. Hörhöt, velhoilijat – ne erilaiset – tarjoavat samastumiskohteen vaihtoehtoa kaipaavalle. Onko kyse sittenkään pelkästään lasten ja aikuisten maailman välisestä erosta?

Toivomaan jää hurjempia ja mielikuvituksellisempia ja puhtaasti ei-kasvattavia seikkailuja, tietenkin, sekä sitä, että fantasiakertomus edelleen pystyisi ja pyrkisi luomaan sellaisia maailmoja, joita eivät arkitodellisuuden ahtaat lait säätelisi.

Englantilainen yhteiskunta, sen luokkajärjestelmä ja arvot näkyvät teoksessa myös vahvana. Velho-oppilaat pikkuvanhastelevat vanhempiensa suulla, köyhemmät ja nk. huonoista perheistä kotoisin olevat lapset saavat kuulla kunniansa. Eläytyvä eskapisti ei jaksa ymmärtää, miksi velhojenkin koulussa sallitaan luokittelu: pahat, rohkeat, reippaat, viisaat sekä hyviin ja huonoihin sukuihin, meihin ja heihin. Kilpailu on kovaa. Kaikenlaiset luokkajaot hyvän lastenkirjan tulisi kyseenalaistaa, jos ei suorastaan rikkoa. Hyvässä fantasiassa henkilöiden ja asioiden luokittelu ja tyypittely tarjoaa pohjan vakavempien asioiden käsittelylle, voittaminen ei ole itsetarkoitus. Varsinainen seikkailu, Harryn suuri tehtävä, sijoittuu teoksen loppuun. Ja imaisee sittenkin Teoksen hyvät – pahat tyypit -asetelma tarjoaa kuitenkin yllätyksen, kaikki eivät olekaan sitä miltä ensin näyttävät...

mukaansa. Sitten onkin vuorossa paluu reaalimaailmaan: Harry palaa viettämään kesälomaa kasvattiperheensä luo, ja hieman pettynyt lukija jästielämäänsä, ihmettelemään nykyfantasian jästimäisyyttä ja sen suosiota erityisesti jästien aikuislukijoiden keskuudessa. Ehkä aikuislukija unohti, että teoksen voi lukea myös puhtaana viihteenä. Mutta kuitenkin: eikö kunnon irtiotto tosielämän säännöistä tekisi terää meille kaikille?

J.K.Rowling: Harry Potter ja viisasten kivi.
suom. Jaana Kapari
Tammi, 1998.

Teksti: P. Puikko
Kuva: Laura mäkelä

The 69 Eyes

Blessed Be

The 69 Eyes ei ole koskaan ollut minulle järin tuttu bändi, en itse asiassa muista koskaan kuulleeni bändiltä yhtään biisiä ennen toukokuussa ilmestynyttä "Gothic Girl"-singleä. Sitä suurempi olikin yllätys, kun The 69 Eyes paljastui kerrassaan varteenotettavaksi goottirock-bändiksi. Pääsin sittemmin jututtamaan Jyrki 69:ä ja yhtä jos toista selvisi, mm. Jyrkin pitkäaikainen diggailu "vanhoja kunnon" goottibändejä (The Sisters of Mercy, The Mission U.K.) kohtaan. Niinpä sitten, kun uutta levyä alettiin tehdä, katurokkigenre tuntui loppuun kalutulta ja goottikin oli sopivasti suosiossa HIM:n myötä (vaikka HIM nyt ei varsinaisesti mikään goottibändi olekaan), niin mikäpä ettei uudesta 69 Eyes -levystä tuli goottia. "Yö tekee pojista miehiä", totesi asiasta Jyrki lainaten Ismo Alankoa Sielun Veljistä - tarkoituksenaan se, että jo on melskattu riittävästi, nyt voitaneen vähän syventää musiikillista ilmaisua.

Apuna levyn tekemisessä oli monessa mukana ollut Johnny Lee Michaels, jonka ansiota uusi soundi oikeastaan täysin on. JLM purki biisit alkutekijöihinsä ja rakensi uudestaan uusin aineksin. Nyt musiikissa kuuluu konevaikutteita JLM:n industrial- ja drum'n'bass-kokeiluista, samoin vaikutteita klassisesta taustasta ja onhan miehellä myös runsaasti meriittejä elokuva- ja tv-musiikkien teosta. Mutta mikä tärkeintä, uudella levyllä kuuluvat goottivaikutteet todella selvästi. Jyrkin ihaileman Wayne Husseyn The Missionin jälki on vahvasti esillä, toisaalta The Sisters of Mercyn Andrew Eldritchin upea lauluääni on varmasti vaikuttanut Jyrki 69:n yöntummaan laulutapaan. Nick Caveenkin viitataan sanoituksissa, kuten myös erääseen suureen goottikoniin - sillä kukapa muu "Gothic Girl" onkaan kuin Neil Gaimanin "Sandman"-sarjakuvista tuttu Nukkumatin sisko, Kuolema.

Itse levy alkaa tehokkaasti. "Framed in Blood" on kunnon goottirokkia, varustettuna levyn toiseksi tarttuvimmalla kertosäkeellä. "Gothic Girl", jo kultaa myynyt ensisingle lienee useimmille tuttu, mutta tuntemattomille kerrottakoon kyseessä olevan tämän hetken goottihitti numero yksi, kaikki kliseet äärimmäisen tehokkaasti hyödyntävä mestariteos. "The Chair" tarjoileekin sitten sen levyn tarttuvimman kertosäkeen - se tarttuu eikä päästä irti. "Kick the chair right under me, leave me hanging alone in misery". Alun goottirock -läjäys lähestyy loppuaan "Brandon Leen", The Crow-elokuvan traagiselle tähtihahmolle, omistetun biisin myötä. Tästä tulee myös ilmestymään video lokakuun aikana, videossa Jyrki joutuu kuulemma venymään aika äärimmäisiin tempauksiin. Videon ohjaa Apulan-nastakin tuttu ja meriittejä alalla kovaa tahtia kerännyt Tuukka Temonen.

Blessed Be

"Gothic Girl"-singlen b-puoleltakin tuttu hitaampi "Velvet Touch" on seuraavana. Kliseistä vampyyritarinaa elävöittää mielenkiintoinen vierailija; Don Huonojen Kalle Ahola vetää biisissä mitä upeimmat Andrew Eldritch -henkiset taustalaulut. En olisi uskonut miehestä moiseen olevan. "Sleeping with Lions" jatkaa softimpaa linjaa, kuulostaen enemmän kuin hieman HIM:ltä. "Angel on My Shoulder" kuulos-taa jo asteen raskaammalta, konetaustojen tuodessa mieleen erään saksalaisen gootti/wave-skenen hienoimmista bändeistä, Girls Under Glassin. "Stolen Season" on sitten taas hitaampi, levyn virallinen raastava rakkauslaulu. "I don't care if I die as long as I can you by my side". Nyyh. Noh, hyvä biisi se silti on.

Levyn lopettaa reippaampi kolmikko "Wages of Sin"-"Graveland"-"30". "Wages of Sin" on lähinnä sitä ame-rikkalaista unelmaa, josta hakivat innoitusta niin The Sisters of Mercy kuin The Missionkin (vaikka perin englantilaisia molemmat olivatkin.) "Graveland" on puhdas Nick Cave -tribuutti sanoituksiltaan, se ei jätä mitään arvailujen varaan. Tunnelma on joka tapauksessa tärkeintä ja se on kyllä kohdallaan. Levyn lopettaa "30", jonka verran voisin arvella jollakulla hiljattain kertyneen ikää. Sillä ei väliä, vaan eteenpäin mennään täysillä, viestittää biisi ja on siksi erittäin osuva lopetus levylle. Mitä ilmeisimmin tämä ei ole The 69 Eyesin viimeinen eikä varmaan se toiseksi viimeinenkään levy.

Kokonaisuutena levy on siis, kuten matkan varrella kommenteista on saattanut huomata, varsin erinomainen. Synkimmät gootit syyttänevät tätä trendien kosiskelusta ja liian kaupallisesta soundista, minä tyydyn toteamaan että mitäpä tuosta, näin hyvää goottirokkia ei Suomessa tee kukaan muu (eipä sillä että kilpailuakaan varsinaisesti olisi - HIM ei ole näin goottia eikä Two Witches näin rokkia.) Kannattaa siis tsekata bändi tulevalla kotimaan kiertu-eellaan, ennenkuin suuntaavat ulkomaille missä kysyntää varmasti myös on.

Teksti:Mikko Saari